

KOMENTÁŘ

9. července 2024

Obilovin a řepky se podle červnového odhadu v kraji sklídí méně než loni

Podle odhadu sklizně k 10. červnu očekávají jihočeští zemědělci, že úroda základních obilovin a řepky bude ve srovnání s loňským rokem nižší. Horší výsledky předpokládají i ve srovnání s průměrem za předchozí desetiletí, kdy zejména červnový odhad sklizně řepky je výrazně nižší (–13 %).

V Jihočeském kraji se podle červnového odhadu výnosů a sklizně předpokládá, že letošní produkce **základních obilovin** bude v porovnání s nadprůměrnou sklizní předchozího roku téměř o 5 % nižší. Za odhadovaným poklesem sklizně stojí jak úbytek osevních ploch základních obilovin (–1,7 %), tak podprůměrný a oproti loňsku horší hektarový výnos.

Tab. 1 Odhad sklizně zemědělských plodin v Jihočeském kraji k 10. 6. 2024

Plodina	Sklizeň (t)				Hektarový výnos (t)			Osevní plocha (ha)			
	2023	odhad 2024	rozdíl	index (%)	2023	odhad 2024	rozdíl	2023	2024	rozdíl	index (%)
Základní obiloviny	726 362	689 264	-37 098	94,9	5,52	5,33	-0,19	131 620	129 377	-2 244	98,3
Pšenice celkem ¹⁾	477 636	446 199	-31 437	93,4	6,03	5,76	-0,27	79 150	77 399	-1 751	97,8
Pšenice ozimá	464 750	437 438	-27 312	94,1	6,16	5,78	-0,38	75 438	75 639	201	100,3
Pšenice jarní	10 432	5 451	-4 981	52,3	3,22	4,70	1,48	3 237	1 159	-2 077	35,8
Žito	16 068	15 570	-497	96,9	5,02	5,09	0,07	3 202	3 062	-140	95,6
Ječmen celkem	165 684	144 668	-21 017	87,3	5,27	5,02	-0,25	31 459	28 830	-2 630	91,6
Ječmen ozimý	101 449	83 631	-17 818	82,4	6,13	5,20	-0,93	16 557	16 093	-464	97,2
Ječmen jarní	64 235	61 037	-3 199	95,0	4,31	4,79	0,48	14 902	12 736	-2 165	85,5
Oves	26 553	41 900	15 347	157,8	2,76	3,59	0,82	9 609	11 685	2 077	121,6
Tritikale	40 421	40 926	506	101,3	4,93	4,87	-0,06	8 201	8 401	199	102,4
Řepka	141 194	118 935	-22 259	84,2	3,42	3,08	-0,34	41 310	38 591	-2 720	93,4

¹⁾ Pšenice celkem včetně pšenice tvrdé

Meziročně nižší a ve srovnání s předchozím desetiletím podprůměrná bude podle odhadu sklizeň většiny druhů základních obilovin v kraji, s výjimkou ovsa a tritikale. Podprůměrné jsou i očekávané hektarové výnosy většiny odhadovaných druhů obilovin, průměrný se očekává pouze výnos tritikale a nadprůměrný výnos ovsa a především pšenice jarní.

Nejrozšířenější plodinou jihočeských polí je dlouhodobě **pšenice ozimá**. Letos se pěstuje prakticky na stejné výměře jako loni a aktuálně zaujímá téměř 31 % osevních ploch kraje a 58,5 % z plochy základních obilovin. Její sklizeň se ve srovnání s minulým rokem odhaduje kvůli horšímu výnosu téměř o 6 % nižší. Sklizeň **pšenice jarní**, která se pěstuje na nesrovnatelně menší ploše než ozimá, se oproti loňsku očekává téměř o polovinu nižší. Tento

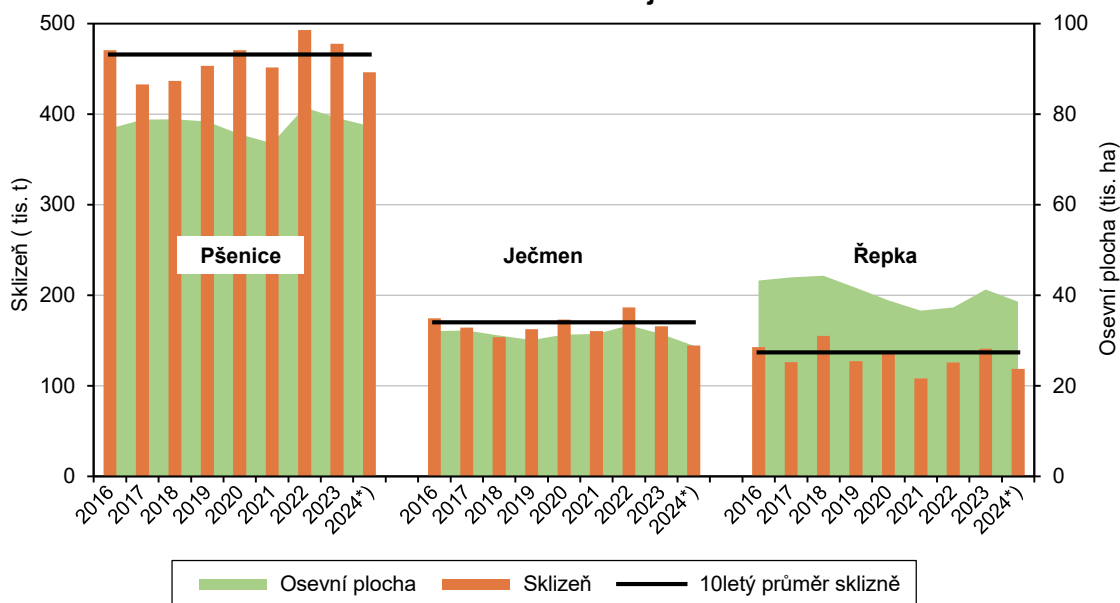
KOMENTÁŘ

propad je navzdory očekávanému rekordnímu výnosu zaviněn téměř dvoutřetinovým úbytkem ploch. **Pšenice celkem** se podle odhadu v kraji sklídí o 6,6 % méně než loni vlivem horšího výnosu a menší výměry.

Sklizeň **ječmene ozimého**, který je v jižních Čechách druhou nejrozšířenější obilovinou, se podle odhadu propadne zhruba o 18 % kvůli nízkému a výrazně podprůměrnému výnosu a menším plochám. **Ječmene jarního** se i při meziročně vyšším výnosu sklídí podle odhadu oproti loňsku o 5,0 % méně vinou 15% úbytku ploch. Úroda **ječmene celkem** se podle odhadu letos v kraji předpokládá téměř o 13 % nižší než loni vlivem horšího výnosu a omezení ploch.

Žito, které letos dává lepší výnos než v předchozím roce, se podle odhadu sklídí o 3,1 % méně kvůli úbytku ploch. Sklizeň **tritikale** se naopak odhaduje navzdory horšímu výnosu poněkud vyšší než loni zásluhou rozšíření jeho ploch. Odhadovaná produkce **ovsa** se díky nadprůměrnému výnosu a rozšíření ploch oproti loňsku očekává jedenapůlkrát vyšší, což by znamenalo druhou nejvyšší sklizeň od roku 2000.

Graf **Osevní plochy a sklizeň vybraných zemědělských plodin v letech 2016–2023 a odhad sklizně k 10. 6. 2024 v Jihočeském kraji**

*) odhad sklizně k 10. 6. 2024

Řepka je v kraji druhou nejpěstovanější plodinou po pšenici ozimé. Oproti minulému roku se její výměra zmenšila o 6,6 % a to spolu s odhadovaným meziročně horším a zároveň značně podprůměrným výnosem ukazuje na pokles její sklizně o více než 15 %. Odhadovaná sklizeň se očekává druhá nejhorší za posledních deset let.

Spolu s prvními odhady sklizně byly zveřejněny informace o plochách obhospodařované zemědělské půdy a plochách osevů k 31. 5. 2024. V Jihočeském kraji činila **celková osevní plocha** 244,9 tis. ha. Více než polovina této plochy (53,9 %) byla oseta obilovinami na zrno,

KOMENTÁŘ

především pšenicí ozimou. Téměř na čtvrtině osevních ploch kraje se pěstují pícniny na orné půdě, především kukuřice na zeleno, a na 18 % osevních ploch technické plodiny, zejména řepka.

Téměř tři čtvrtiny celkové osevní plochy (73,2 %) v jižních Čechách zaujímají pšenice (ozimá, jarní a tvrdá), řepka, ječmen (ozimý a jarní) a kukuřice (na zrno a na zeleno).

Tab. 2 Osevní plochy vybraných zemědělských plodin v Jihočeském kraji k 31. 5. 2024

	Osevní plocha k 31. 5. (ha)		Rozdíl (ha)	Index (%)	Struktura osev. ploch v kraji k 31. 5. 2024 (%)	Podíl kraje na ČR k 31. 5. 2024 (%)
	2023	2024				
Osevní plocha úhrnem	243 925	244 922	997	100,4	100,0	10,1
Obiloviny na zrno celkem	134 929	132 027	-2 902	97,8	53,9	10,2
Základní obiloviny	131 620	129 377	-2 244	98,3	52,8	10,7
Pšenice celkem	79 150	77 399	-1 751	97,8	31,6	10,0
Pšenice ozimá	75 438	75 639	201	100,3	30,9	10,1
Pšenice jarní	3 237	1 159	-2 077	35,8	0,5	4,8
Žito	3 202	3 062	-140	95,6	1,3	12,6
Ječmen celkem	31 459	28 830	-2 630	91,6	11,8	9,1
Ječmen ozimý	16 557	16 093	-464	97,2	6,6	12,7
Ječmen jarní	14 902	12 736	-2 165	85,5	5,2	6,7
Oves	9 609	11 685	2 077	121,6	4,8	22,2
Tritikale	8 201	8 401	199	102,4	3,4	19,1
Kukuřice na zrno	3 135	2 438	-697	77,8	1,0	3,2
Luskoviny a bílkovinné plodiny na zrno	4 418	4 487	70	101,6	1,8	7,6
Hrách polní na zrno	3 880	4 080	200	105,1	1,7	7,7
Okopaniny celkem	2 592	2 894	301	111,6	1,2	3,3
Brambory celkem	2 587	2 830	244	109,4	1,2	12,4
Technické plodiny	46 040	43 481	-2 559	94,4	17,8	9,8
Olejníny celkem	45 620	43 117	-2 504	94,5	17,6	9,8
Řepka	41 310	38 591	-2 720	93,4	15,8	11,2
Sója	1 609	1 492	-117	92,8	0,6	5,3
Mák	2 028	2 596	568	128,0	1,1	7,1
Hořčice na semeno	421	230	-191	54,7	0,1	2,0
Tech. plodiny mimo olejnin	420	364	-56	86,7	0,1	5,2
Pícniny na orné půdě celkem	55 077	61 106	6 029	110,9	24,9	12,3
Kukuřice na zeleno	28 523	31 943	3 420	112,0	13,0	13,5
Jetel	9 945	9 908	-36	99,6	4,0	17,7
Vojtěška	3 040	3 033	-6	99,8	1,2	4,6
Zelenina konzumní	93	103	10	111,2	0,0	0,9
Cibule	21	21	0	102,3	0,0	0,9
Zelí hlávkové	31	38	7	121,9	0,0	3,9

Na rozdíl od dlouhodobého trendu došlo oproti předchozímu roku k mírnému rozšíření osevních ploch o 0,4 % (+1,0 tis. ha). **Rozšířeny** byly především osevní plochy **pícnin na orné půdě**, meziročně téměř o 11 % (+6,0 tis. ha), především kukuřice na zeleno. O více než 10 % byla

KOMENTÁŘ

dále rozšířena plocha okopanin, zejména brambor, a zeleniny. Poněkud větší je i výměra luskovin a bílkovinných plodin na zrna.

Naproti tomu meziroční **úbytek osevních ploch** v kraji zaznamenaly obiloviny a technické plodiny. Výměra **obilovin** se oproti loňskému osevu snížila o 2,9 tis. ha (–2,2 %). Omezeny byly osevní plochy pšenice, ječmene (–1,8 tis. ha, resp. –2,6 tis. ha) a kukuřice na zrna, poněkud menší je také plocha žita. Naopak rozšířeny byly plochy tritikale a především ovsa (+2,1 tis. ha), jehož výměra v rámci kraje je tak druhá největší za poslední desetiletí. **Technické plodiny** se letos pěstují na ploše o 2,6 tis. ha menší. Oproti předchozímu roku byly omezeny plochy řepky o 2,7 tis. ha, hořčice na semeno a sóji. Na druhou stranu se o více než čtvrtinu zvětšily plochy máku.

Tab. 3 Obhospodařovaná zemědělská půda v Jihočeském kraji k 31. 5. 2024

	Výměra k 31. 5. (ha)		Rozdíl (ha)	Index (%)	Struktura zem. půdy v kraji k 31. 5. 2024 (%)	Podíl kraje na ČR k 31. 5. 2024 (%)
	2023	2024				
Obhospodařovaná zemědělská půda celkem	426 273	426 674	402	100,1	100,0	12,1
Orná půda	254 460	255 010	549	100,2	59,8	10,1
Ovocné sady	792	777	-15	98,1	0,2	6,6
Trvalé travní porosty	170 571	170 430	-141	99,9	39,9	17,6
Ostatní trvalé kultury	222	229	7	103,0	0,1	5,4

K 31. 5. 2024 obhospodařovali jihočeští zemědělci **zemědělskou půdu** o výměře 426,7 tis. ha, což je sice o 0,1 % více než minulý rok, ale o 9,8 tis. ha méně (–2,2 %) než před dvaceti lety. Většinu zemědělské půdy v kraji tvoří **orná půda**, nyní s podílem 59,8 %, a **trvalé travní porosty** s podílem 39,9 %. Ačkoli meziroční srovnání ukazuje rozšíření ploch orné půdy na jedné straně a úbytek trvalých travních porostů na straně druhé, dosavadní vývojový trend byl opačný. Dlouhodobě ploch orné půdy ubývá a plocha trvalých travních porostů se rozšiřuje.

Další informace:

[Odhady sklizně - operativní zpráva - k 10. 6. 2024](#)

[Soupis ploch osevů - k 31. 5. 2024](#)

Kontakt:

Ing. Irena Kovárnová
Krajská správa ČSÚ České Budějovice
Oddělení informačních služeb a správy registrů
T: 386 718 690
M: 703 854 593
e-mail: irena.kovarnova@csu.gov.cz